

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою НУ «Запорізька політехніка»

Голова Вченої ради

_____ / **В.Є. Бахрушин** /

(протокол № __ від «__» _____ 2022 р.)

ПРОЕКТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

(зі змінами)

«ТУРИЗМОЗНАВСТВО»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 242 «Туризм»

галузі знань 24 «Сфера обслуговування»

Запоріжжя 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблена освітньо-професійна програма зі змінами, за якою здійснюється підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» робочою групою у складі:

1. Цвілий С.М. – керівник робочої групи, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка» (гарант освітньої програми, керівник робочої групи).

2. Зайцева В.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка».

3. Віндюк А.В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка».

4. Гурова Д.Д. – кандидат географічних наук, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка».

5. Черванська Д.С. – представник студентського самоврядування Національного університету «Запорізька політехніка».

6. Беляєва О.О. – директор комунального підприємства Туристичний інформаційний центр Запорізької міської ради.

7. Зінченко Т.О., провідний фахівець з туризму Туристичної агенції «Драйв тур».

1. Профіль освітньої програми «Туризмознавство» зі спеціальності 242 «Туризм»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний університет «Запорізька політехніка» Факультет міжнародного туризму та економіки Кафедра туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
Ступінь вищої освіти та назва освітня кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень Спеціальність 242 Туризм Кваліфікація «Фахівець з туристичного обслуговування»
Офіційна назва освітньої програми	«Туризмознавство»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Обсяг освітньої програми бакалавра на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС На основі освітнього ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») університет має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми з підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста): - за спеціальністю 242 «Туризм» не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС; - за іншими спеціальностями не більше, ніж 30 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Первинна
Передумови	- освітній ступінь «бакалавр», «спеціаліст», «магістр»; - умови прийому та навчання за Програмою регламентуються Правилами прийому до НУ «Запорізька політехніка».
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступного планового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://zp.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
формування загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність 242 Туризм Обов'язкова компонента – 73,33%; вибіркова компонента – 26,67 %;
Орієнтація освітньої програми	Програма розвиває перспективи практичного опанування навичок туристичної діяльності, вказує орієнтири сучасного розвитку сфери туристично-рекреаційного бізнесу. Практична підготовка на підприємствах, які здійснюють туристичну діяльність в Україні та за кордоном. Виконується в активному дослідницькому середовищі. Залучення до навчального процесу відомих фахівців-

	практиків. Окремі модулі програми можуть викладатися англійською мовою
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Об'єкти вивчення: - туризм як суспільний феномен, складна соціоеколого-економічна система, яка охоплює географічні, соціокультурні, екологічні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з комфортним та безпечним подорожуванням; - туризм як сфера професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності з організації комплексного туристичного обслуговування в індустрії туризму. Теоретичний зміст предметної області: Поняття: туризм, турист, сфера туризму, форми та види туризму, рекреаційно-туристичні ресурси, об'єкти та атракції туризму; туристичний продукт, екскурсія, туристична дестинація, туристична діяльність, туристичний сервіс, індустрія туризму, туристична інфраструктура, ринок туристичних послуг, суб'єкти туристичного бізнесу; концепції: 1) гуманістична, патріотично-виховна, національної ідентичності; 2) глобалізації та глокалізації туризму; 3) геоторіальності туризму, геопросторової організації туристичного процесу; 4) сталого туризму задля розвитку; 5) інформаційно-технологічна; 6) холістичного маркетингу, 7) сервісна; 8) соціально відповідального бізнесу; принципи, які визначають закономірності підготовки фахівців: студентоцентричний, компетентнісно-орієнтований, науковості, систематичності і послідовності навчання, практико-орієнтований, міждисциплінарний. Предметна область містить знання з географії та історії туризму, туристичного краєзнавства і країнознавства, рекреації, організації туризму та екскурсійної діяльності, організації готельної та ресторанної справи, транспортного обслуговування, інформаційних систем і технологій в туризмі, економіки туризму, туropolейтингу, менеджменту та маркетингу туризму, правового регулювання та безпеки туристичної діяльності. Методи, методики та технології: загально- та спеціально-наукові методи: географічні, економічні, соціологічні, психологічні, інформаційні, методи туристичного обслуговування (технологічно-виробничі, інтерактивні, сервісні). Інструменти та обладнання: технічне обладнання та оснащення для обробки інформації, дотримання безпеки в туризмі та туристичної діяльності суб'єктів туристичного ринку, спеціалізовані прикладні ліцензовані програми, карти, атласи, спортивне спорядження.
Особливості програми	Практична підготовка на підприємствах, що здійснюють діяльність в туристичній галузі в Україні та за кордоном. Залучення до навчального процесу відомих фахівців-практиків.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	3414 Організатор подорожей (екскурсій) 3414 Екскурсовод 3414 Фахівець із туристичного обслуговування 3414 Організатор туристичної та готельної діяльності 3414 Фахівець із розвитку сільського туризму 4221 Агент з організації туризму
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти, підвищення кваліфікації. Академічна мобільність. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	- студентоцентризований підхід у навчанні, самонавчання, навчання на основі практики передбачених ОП; - інтенсивний характер навчання (усі заняття базуються на активному залученні здобувачів до освітнього процесу (дискусії, ділові ігри, робота в міні-іграх, обмін досвідом, інтерактивні методи, аналіз «кейсів»); - практична спрямованість (широко використовуються приклади та ситуаційні вправи з практики туристичних та готельно-ресторанних підприємств, компаній та установ, які функціонують в Україні, а також в digital-просторі); - модульний формат навчання (поєднання настановних сесій і самостійної роботи студентів дає можливість набуття базових компетентностей та отримання повноцінної вищої освіти без відриву від основної виробничої діяльності); - використання інноваційних методів та digital-технологій (можливість самостійної роботи студентів з використанням електронних підручників, посібників, методичних вказівок й інших матеріалів, використання мультимедійних технологій, робота в дистанційному форматі з використанням платформ та ресурсів moodle.zp.ua, zoom, Google Classroom тощо).
Оцінювання	Згідно Положення про організацію освітнього процесу студентів, яке затверджено Вченою радою НУ «Запорізька політехніка» від 30 серпня 2019 р.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у галузі туризму та рекреації як у процесі навчання, так і під час роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
	ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у

		розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, підтримувати загальний рівень фізичної активності й здоров'я для ведення активної соціальної та професійної діяльності
	ЗК 3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо до сприйняття культури та звичаїв інших країн і народів, толерантного ставлення до національних, расових, конфесійних відмінностей, здібність до міжкультурних комунікацій у туристичній сфері
	ЗК 4	Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
	ЗК 5	Прагнення до збереження навколишнього середовища
	ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із використанням новітніх інформаційних технологій
	ЗК 7	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК 8	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
	ЗК 9	Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми
	ЗК 10	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
	ЗК 11	Здатність спілкуватися іноземною мовою
	ЗК 12	Навички міжособистісної взаємодії
	ЗК 13	Здатність планувати та управляти часом
	ЗК 14	Здатність працювати в команді та автономно
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	СК 1	Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності
	СК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	СК 3	Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій
	СК 4	Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління
	СК 5	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
	СК 6	Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)
	СК 7	Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту
	СК 8	Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем
	СК 9	Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах
	СК 10	Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал
	СК 11	Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку
	СК 12	Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби,

		використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу
	СК 13	Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації
	СК 14	Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці
	СК 15	Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства
	СК 16	Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу
7 – Програмні результати навчання		
	ПРН 1	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.
	ПРН 2	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук
	ПРН 3	Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ
	ПРН 4	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору
	ПРН 5	Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території
	ПРН 6	Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів
	ПРН 7	Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт
	ПРН 8	Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися
	ПРН 9	Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
	ПРН 10	Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)
	ПРН 11	Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності
	ПРН 12	Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг
	ПРН 13	Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей
	ПРН 14	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття
	ПРН 15	Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань
	ПРН 16	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості
	ПРН 17	Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері

	ПРН 18	Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях
	ПРН 19	Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань
	ПРН 20	Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання
	ПРН 21	Приймати обгрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності
	ПРН 22	Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Кадрове забезпечення	Викладачі, які забезпечують виконання навчальної програми з підготовки фахівців за спеціальністю «Туризм», мають бути фахівцями з із закріплених за ними дисциплін, мати теоретичну підготовку, практичний досвід та наявність наукових публікацій із відповідної тематики. Залучаються провідні фахівці туристичних підприємств.	
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні, побутові, спортивні приміщення, що відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України Комп'ютерний клас кафедри «Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу». Навчальна лабораторія «Готельно-ресторанного бізнесу». Навчальна лабораторія «Туристична фірма»	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом через Internet-представництво НУ «Запорізька політехніка»: офіційний сайт, систему дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (забезпечує самостійну та індивідуальну підготовку, контроль), бібліотеку наукових праць. Наявність доступу до мережі Інтернет та електронної пошти, керування WEB-ресурсами НУ «Запорізька політехніка», управління бібліотечним фондом. Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; реалізація інформаційної політики НУ «Запорізька політехніка»; оприлюднення на офіційному сайті НУ «Запорізька політехніка» розкладу занять, а також всіх складових забезпечення освітнього процесу, які підлягають опублікуванню згідно з Законом України «Про вищу освіту». Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників НУ «Запорізька політехніка» і здобувачів вищої освіти, дотримання норм Етичного кодексу вченого України та інших процедур і заходів, що забезпечують виконання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладами освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»).	
9 – Академічна мобільність		
Національна кредитна мобільність	Передбачається законодавством та є доцільною, коли виникає необхідність вивчення (освоєння) студентами принципово нових курсів, дисциплін, які не викладаються у базовому закладі вищої освіти.	
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між НУ «Запорізька політехніка» та закладами вищої освіти країн партнерів	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливо після вивчення курсу української мови.	

2. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

№	Вид навчальної діяльності	Обсяг кредитів
I	Цикл загальної підготовки	
<i>1.1</i>	<i>Нормативна частина</i>	53
ЗПН 01	Політико-правова система України	3
ЗПН 02	Безпека життєдіяльності з основами охорони праці	3
ЗПН 03	Історія української культури	3
ЗПН 04	Інформаційні системи та технології	4
ЗПН 05	Іноземна мова в галузі	9
ЗПН 06	Основи наукових досліджень	3
ЗПН 07	Економіка туризму	10
ЗПН 08	Менеджмент туризму	3
ЗПН 09	Маркетинг в туризмі	6
ЗПН 10	Історія України	3
ЗПН 11	Українська мова за професійним спрямуванням	3
ЗПН 12	Філософія	3
<i>1.2</i>	<i>Вибіркова частина, цикл дисциплін самостійного вибору студента</i>	18
	Вибір ОК з каталогу	
II	Цикл професійної підготовки	
<i>2.1</i>	<i>Нормативна частина</i>	123
ППН 01	Організація анімаційних послуг	5
ППН 02	Туристичні ресурси України	5
ППН 03	Активний туризм	5
ППН 04	Історія розвитку світового туризму	4
ППН 05	Рекреаційні комплекси	4
ППН 06	Рекреаційна географія	4
ППН 07	Технологія гостинності	5
ППН 08	Технологія ресторанної справи	4
ППН 09	Технологія туристичної діяльності	5
ППН 10	Організація послуг харчування	4
ППН 11	Технологія готельної справи	5
ППН 12	Навчальна (ознайомча) практика	9
ППН 13	Туристичне країнознавство	5
ППН 14	Організація екскурсійних послуг	5
ППН 15	Виробнича практика	9
ППН 16	Рекреалогія та санаторно-курортне лікування	3
ППН 17	Туроперейтинг	4
ППН 18	Організація транспортних подорожей	4
ППН 19	Атестація	3
ППН 20	Ринок туристичних послуг	4
ППН 21	Ризики та економічна безпека турфірм	4
ППН 22	Вступ до фаху	3
ППН 23	Міжнародний туризм	5
ППН 24	Переддипломна практика	4
ППН 25	Кваліфікаційна робота (дипломування)	11
<i>2.2</i>	<i>Вибіркова частина. Цикл самостійного вибору студента</i>	46
	Вибір ОК з каталогу	
	Всього за програмою	240

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів здійснюється у формі атестаційного екзамену і публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Атестаційний екзамен має передбачати перевірку досягнення результатів навчання визначених Стандартом та освітньою програмою.

Кваліфікаційна робота повинна передбачати теоретичні та аналітичні узагальнення або розв'язання практичної задачі у сфері туризму і рекреації із застосуванням теорій та методів туризмознавства. Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті відповідного підрозділу закладу вищої освіти.

Перевірка на плагіат та оприлюднення на офіційному сайті відповідного підрозділу закладу вищої освіти.

Незалежне експертне оцінювання (рецензування) науковцями і фахівцями сфери туризму.

4. Структурно-логічна схема

